

اجبار حجاب و صراحت رئیس‌جمهوری

مهرداد خدیر
معاون سردبیر

سخنان صریح رئیس‌جمهور پزشکیان در نشست اعضای مجلس خبرگان رهبری در قم در مخالفت با اجبار و داغ و درفش درباره حجاب زنان نشان می‌دهد به آنچه گفته‌بود و‌باور دارد وفادار است. هرچند در ایام انتخابات و در تیر ۱۴۰۳ از او شنیده بودیم که از طرح موسوم به‌نور با عنوان سیاهی یاد کرده بودولی بعد از آن ترجیح داد در عمل و در رایزنی‌های پشت پرده مانع اجرای قانون موهنی شود که شهروندان ایران را بر اساس جنسیت و پوشش دسته‌بندی می‌کند و برخی را مستوجب مجازات‌هایی می‌داند که در شرع هم برای آنها چنین مجازات‌های دنیوی‌ای تعریف نشده است. اواز ابلاغ و اجرای قانون حجاب و عفاف خودداری ورزید و البته نگفت اجرا نمی‌کنم بلکه گفت نمی‌توانم یا قادر به اجرای چنین قانونی نیستم زیرا پیدا بود اتفاقات ۱۴۰۱ را در شکل بسیار گسترده‌تر محتمل می‌سازد و مه‌ساحا در پی خواهد داشت و اگر هم خشونت در آن حد را کنترل کنند جامعه‌را چندشقه‌می‌کند در حالی که مسعودپزشکیان برای وفاق آمده وبی‌تردید نقض غرض بود. اعضای خبرگان البته بهتر می‌دانند که این داستان در دولت مرحوم ابراهیم رئیسی رایج شد و قبل از آن بی‌حجابی گسترده نبود و خوب و بد، دست‌آورد همان دولت است و حالا رئیس‌جمهور پزشکیان به‌صراحت گفته: «راه مؤثر مواجهه تنش‌زا و ضدیت‌آفرین نیست و اگر با یک اقدام ما آمریکا و اسرائیل بتوانند موج‌سازی و سوءاستفاده کنند نباید چنین اقدامی را انجام داد.» او تصریح کرده «آنچه را که در دل مردم است نمی‌توان با اجبار تغییر داد.» نه‌تنها مثل سلف مرحوم عبد‌عین ادبیات رسمی را تکرار نمی‌کند بلکه همچون رئیس‌جمهور دوران اصلاحات به «اما

و اگر و البته»‌های محدودکننده هم مقید نکرده و تنها گفته در قبال برهنگی وساختار شکنی بی‌تفاوت نخواهیم‌بود.

نوبت قبل آقای قائم‌مینه معاون اجرایی رئیس‌جمهوری از قول او نقل کرده بود که این قانون را نمی‌تواند اجرا کند و حالا گویا اعضای خبرگان دوست داشتند از دول خود او بشنوند و شنیدند که می‌گوید: «نمی‌خواهم موجی ایجاد شود که دیگر نتوانم آن را جمع کنم. من این کار را بلد نیستم اما به اعتقاداتم پای‌بندم کما این‌که همسری انتخاب و اختیار کردم که فوق تخصص زنان و در عین حال چادری بود؛ در دانشگاهی که فقط دو دختر دانشجوی چادری بودند.» دغدغه‌اول رئیس‌جمهوری آسیب و خدشه‌به وحدت و یکپارچگی جامعه‌است و چندشقه و چندپاره شدن جامعه‌ودغدغه دوم هم اینکه رفتارهای نادرست کار را به ضدیت با دین بکشاند. تفکیک حجاب اختیاری از برهنگی‌ای که در کشورهای فاقد چنین محدودیت‌هایی هم قانوناً مجاز نیست و نیامیختن باورهای شخصی با اجبار به شهروندان و اصرار بر حفظ اتحاد جامعه‌و ترجیح ندادن برخی بر بعضی دیگر نکات مهم سخنان رئیس‌جمهوری در اجلاسیه خبرگان و آن‌هم در شهر قم بود و از این حیث می‌توان گفت جای چون و چرا و تفسیر و تفصیل باقی نگذاشته است. تنها وعده او اندیشیدن تدبیری برای برهنگی و ساختار شکنی بود نه آنکه چنین انگ‌هایی را بر میلیون‌ها دختر و زن ایرانی نبشاند که سبک زندگی دیگری اختیار کرده‌اند و اگر هم می‌گفت راه حل درست، مراجعه به «عرف» جامعه‌است مطلب ناگفته‌ای باقی نگذاشته‌بود و شاید ترجیح داد در جمع اهل شرع تقابل با عرف را بیش نکشد هرچند که در این تقابل هم باز راه حل آن را رهبر فقید انقلاب مشخص کرده که همانا «مصلحت» است. نه عرف، نه مصلحت، نه وحدت و نه شرایط ایران امروز هیچ یک مجالی برای آنچه‌را جماعتی قلیل آرزو دارند فراهم نمی‌سازد و مسعودپزشکیان همچنان نباید نت دهد چون پایان آن در اختیار آغازگر نیست.

نگاه تحلیلگر

راز تاب‌آوری چین در جنگ تعرفه‌ای

منصور بیطرف

روانامه‌نگار و تحلیلگر اقتصاد

در ۲۸ فوریه سال ۱۹۷۲، بعد از اینکه هواپیمای «ایرفورس وان» ریچارد نیکسون، رئیس‌جمهوری وقت ایالات متحده از شانگهای برخاست، چو ئن لای، نخست‌وزیر چین وارد کمیته سیاسی حزب کمونیست چین شد و به بررسی تک تک مفاد توافق با آمریکا پرداخت. او در انتها گفت: «اکنون دروازه‌های آمریکا را به روی خود باز کردیم.» ۵۳ سال پس از این اتفاق، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، با اذعان به این نکته که بازار آمریکا در اختیار کشورهای خارجی و مهمتر از آنها چین قرار گرفته، در فرمانی بر روی تمامی کشورهای چین که با آمریکا در تجارت هستند تعرفه بست و شمشیر تعرفه‌ای خود را بیشتر بر روی چین نشانه گرفت. چین هم به‌طور متقابل ابزار تعرفه‌ای خود را به سمت آمریکا نشانه گرفت و یک جنگ تعرفه‌ای تمام‌عیار شکل گرفت که در آن آمریکا تعرفه خود را برای چین به ۱۴۵ درصد و چین در عمل متقابل به ۱۲۵ درصد رساند. در این جنگ کدام کشور بازنده خواهند شد؟ چین یا آمریکا؟

شاید خود ترامپ هرگز فکر نمی‌کرد جنگ تعرفه‌ای که علیه کشورها و به‌ویژه چین راه انداخت، از میان آن کشورها تنها کشوری که عمل متقابل به‌مثل انجام بدهد، چین باشد. او فکر می‌کرد که کشورها از جمله چین بالاخره با آمریکا مذاکره می‌کنند و به یک توافق می‌رسند. ترامپ حتی هفته گذشته با همین تصور اظهار داشت که شی‌جین‌پینگ، رئیس‌جمهوری چین در تماس با وی خواهان مذاکره شده است؛ هر چند که چین این موضوع را تکذیب کرد، اما اصرار ترامپ حکایت از آن دارد که او در مقابل چین کم آورده است. کما اینکه این نقطه‌نظر برخی از کارشناسان داخل خود آمریکا هم هست. اما سوال این است که چین چطور توانست یا می‌تواند در مقابل آمریکا مقاومت کند؟ پاسخ به این سوال از جنبه‌های مختلف قابل بررسی است. واقعیت تاریخی آن است که چین از سال ۱۹۷۲ که رابطه‌اش را با آمریکا مرمت و سپس تقویت کرد، نیم‌نگاهی هم به توسعه اقتصادی خود از جنبه لیبرالی آن داشت. این نیم‌نگاه با تغییر مشی سیاست‌های اقتصادی از زمان دنگ شیائوپینگ تبدیل به یک مشی یا اصول همه‌جانبه شد. هنوز ضرب‌المثلی که دنگ شیائوپینگ برای توجیه تغییر مشی سیاست اقتصادی زد، یازند خاص و عام هست: «مهم این نیست که گربه سیاه و سفید باشد مهم آن است که گربه موش بگیرد.» از سال ۱۹۷۸ به این طرف سیاست چین جذب سرمایه خارجی و تقویت فناوری شد. ۳۲ سال طول کشید تا چین بتواند جایگاه خود را به عنوان دومین اقتصاد جهان تثبیت کند. در واقع از سال ۲۰۱۰ که چین با پیشی گرفتن از ژاپن، قدرت دوم اقتصادی جهان شد، می‌توان گفت «زرادخانه اقتصادی» خود را به شدت تقویت کرد و هنوز هم می‌کند. در حال حاضر چین پس از ژاپن بیشترین اوراق قرضه آمریکا را در اختیار دارد؛ بالغ بر ۷۵۰ میلیارد دلار! که همین اوراق قرضه‌ی می‌تواند چالش بسیار جدی برای آمریکا باشد. در همان حال برای آنکه از ترکش‌های تحریمی یا تعریضی آمریکا در امان باشد، دارایی‌های خود را متنوع کرده است. به‌طوری‌که سهم طلا در ذخایر خود را از ۲ درصد به ۶ درصد رسانده و سرمایه‌گذاری‌های خود را در بخش املاک و غیره افزایش داده است.

در واقع در سال ۲۰۱۸، دونالد ترامپ در دور اول ریاست‌جمهوری خود برنامه‌های تعرفه‌ای خود را علیه چین آغاز کرد، بسیاری گمان می‌بردند که این کشور آسیایی آماده‌ی مقابله با این جنگ نیست. هر چند چین در آن زمان اقدام تند و مقابله‌به‌مثلی که در سال ۲۰۲۵ کرد انجام نداد و سعی کرد با مذاکره به این مقابله بپردازد اما شواهد نشان می‌دهد که در همان زمان هم آمادگی مقابله با این تعرفه‌ها را داشت. در اصل در آن زمان اقتصاد آمریکا به نوعی در اقتصاد چین تنیده شده بود- به‌طوری‌که کاندولیزا رایس وزیر اسبق خارجه آمریکا- در دوران بوش پسر - در گفت‌وگویی که با فارن افرز داشت به نکته مهمی در این خصوص اشاره کرد. او گفت که در دوره پاندمی کرونا- ۲۰۱۹ - معلوم شد که اقتصاد آمریکا به اقتصاد چین بسیار وابسته است تا آن حد که حتی ماسک پزشکی را باید از چین وارد می‌کردیم. اما آنچه که معلوم است آن است که تاب‌آوری چین باید خودش را در این دوره یعنی سال ۲۰۲۵، نشان می‌داد. یعنی زمانی که اقتصاد جهانی در اقتصاد چین بیشتر تنیده شده باشد آنقدر که حتی گوشه‌ای از جهان باقی نمانده باشد که نمادی از سرمایه‌گذاری چین در آن نباشد. در همین حال ژوئنگیوان زوئی لیو، پژوهشگر ارشد در مطالعات چین در شورای روابط خارجی ایالات متحده در مقاله‌ای که اخیراً در فارن افرز منتشر کرده به بررسی بیشتر تاب‌آوری چین در مقابله تعرفه‌های ترامپ پرداخته است. به اعتقاد این پژوهشگر ارشد، چین از مدت‌ها قبل خود را برای مقابله با تعرفه‌ها و جنگ تجاری ترامپ آماده کرده بود. در واقع آنها یک تجربه سال ۲۰۱۸ را که ترامپ تعرفه‌هایی علیه چین بسته بود پشت سر گذاشته بودند. آنها می‌دانستند که با روی کار آمدن دوباره ترامپ با تعرفه‌های شدیدتری س‌روکار خواهند داشت لذا به‌دنبال راه‌های جایگزین بودند. مهمترین راه و شیوه توسعه دیپلماسی و گسترش روابط با اروپا و آسیای جنوب شرقی و نیز کشورهای حوزه خلیج فارس بود. در عین حال سرمایه‌گذاری‌های عظیمی که در قاره آفریقا و نیز حوزه‌های اقتصادی اروپا و آسیا کرده است، چین را قادر ساخته تا پیوند قوی اقتصادی با کشورهای غیر از آمریکا ایجاد کند؛ به‌طوری‌که اکنون می‌تواند کشورهایی که بخواهند با آمریکا علیه چین ائتلاف کنند را تهدید کند. چین در طول ۵۰ سال گذشته توانسته است هم بازار آمریکا را به نوعی تحت تاثیر خود قرار دهد و هم بازار و محیط اقتصادی چین برای شرکت‌های آمریکایی جذاب باشد. به اعتقاد زوئی لیو، هم‌زمان، چین مجموعه‌ای از قوانین جدید - از «قانون ضدتحریم خارجی» تا «قانون کنترل صادرات» و مقررات ضد جاسوسی - را اجرایی کرده که مبنایی قانونی برای اقدامات تلافی‌جویانه فراهم می‌کنند و شرکت‌های بین‌المللی را در موقعیت دشواری قرار می‌دهند: یا باید از تحریم‌های آمریکا پیروی کنند و قوانین چین را نقض کنند، یا بالعکس.

به نظر می‌آید که این بار ترامپ بر خلاف دور اول خود با دیوار سخت چین روبه‌رو نشده است. اکنون برای او دوره پیش رو نمانده است: یا به جنگ تجاری با چین ادامه دهد که در این صورت اقتصاد آمریکا را به سمت رکود می‌کشاند- برآوردی که صندوق بین‌المللی پول کرده است- یا از موضع خود عقب‌نشینی کند. اما این سوال مطرح است که با توجه به قدرت اقتصادی چین، چرا یوان، پول رسمی چین هنوز نتوانسته است به عنوان یک ارز اترناتیو در مقابل دلار آمریکا عمل کند؟ پاسخ به این سوال را باید در نوع حکومت چین جست‌وجو کرد؛ موضوعی که نیازمند تحلیل ساختار سیاسی حکومت چین است؛ فرضی که چین دارد از دست می‌دهد.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

در آستانه سفر ترامپ به منطقه

مذاکرات ایران و آمریکا از سر گرفته شد

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

مذاکرات غیرمستقیم ایران و ایالات متحده آمریکا، احتمالاً پس از یک هفته وقفه از سر گرفته خواهد شد. روز گذشته سایت نورنیوز -نزدیک به علی شمخانی، دبیر پیشین شورایعالی امنیت ملی- به نقل از یک مقام مطلع نوشت که این مذاکرات روز یکشنبه هفته آینده یعنی ۲۱ اردیبهشت/ ۱۱ می، در مسقط انجام می‌شود؛ خبری که تا لحظه تنظیم این گزارش از سوی وزارت امور خارجه تأیید یا تکذیب نشد. پیش از این، باراک اوباید، خبرنگار اسرائیلی سایت اکسیوس نیز به نقل از استیو ویتکاف مدعی شده بود کاخ سفید در تلاش برای برنامه‌ریزی مذاکرات دور چهارم برای پایان هفته جاری است. دور چهارم مذاکره غیرمستقیم ایران و آمریکا در شرایطی برگزار خواهد شد که خاورمیانه وضعیت متزلزلی دارد. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده هفته آینده به خاورمیانه سفر خواهد کرد. رئیس‌جمهور آمریکا شب گذشته در جریان دیدار با مارک کارنی، نخست‌وزیر کانادا، ضمن اعلام خبر سفر خود به خاورمیانه، اظهار داشت: «قبل از آن سفر، خبر بسیار بسیار مهمی برای اعلام کردن خواهیم داشت. نمی‌گویم که در چه موردی هست اما خیلی مثبت است.»

▼ بقایای: پیشنهاد عمان در دست بررسی است

اسماعیل بقایای، سخنگوی وزارت امور خارجه شب گذشته در پاسخ به ایرنا، اخبار منتشر شده در باره زمان مذاکرات را تأیید یا رد نکرد. بقایای گفت: «اطلاع‌رسانی در این خصوص به محض قطعی شدن زمان و مکان آن، توسط میانجی‌عمانی اعلام خواهد شد.» او ادامه داد: «تا این لحظه تاریخ قطعی برای

▼ فراتر از میز مذاکره

هر دو طرف یعنی عراقی و ویتکاف همواره در اظهارنظرهایشان طی چهار هفته گذشته، از فضای مثبت و روبه جلو در مذاکرات غیرمستقیم صحبت کرده‌اند. اما در فضای رسانه‌ای و فراتر از میز مذاکره، شرایط متفاوت است. آمریکایی‌ها پیش و پس از آغاز دور جدید مذاکرات، رفتارهای متناقض زیادی

دوباره قطع برق در پایتخت

با از سرگیری خاموشی‌ها آتش استیضاح وزیر نیرو روشن شد

افزایش ظرفیت تولید در بخش‌های حرارتی و تجدیدپذیر و دوم هم مدیریت مصرف انرژی.» او با اشاره به این که رفع ناترازی یک موضوع زمان‌بر است و طبیعتاً در یک بازه کوچک زمانی ما نمی‌توانیم به خروجی برسیم، تأکید کرد: «استیضاح حق مجلس هست، امیدواریم نمایندگان ما از این حق برای رفع نیازهای مردم استفاده نکنند و به یک ابزار سیاسی تبدیل نشود.»

▼ رشد ۳۷ درصدی تقاضای مصرف برق

مصطفی رجبی‌مشهدی، مدیرعامل توانیر نیز روز گذشته از رشد ۳۷ درصدی تقاضای مصرف برق نسبت به سال گذشته خبر داده و آن را نگران‌کننده و غیرمتعارف دانست: «متوسط دما نیز در کشور نسبت به میانگین بلندمدت ۵/۵ درصد افزایش یافته است. با توجه به این رشد نگران‌کننده، کماکان در شرایط ناترازی به سر می‌بریم، از این رو لازم است تا همه هموطنان با پیوستن به پوشش ۲۵ درجه، خادمان خود را در پایدار نگه داشتن شبکه سراسری برق کشور یاری دهند.» او با اشاره به اینکه ۲۵ درصد مشترکان کشور مصرف برق بیش از الگوی تعیین‌شده دارند، افزود: «کنترل‌برق مشترکان بر مصرف‌هر ۱۵ روز یک‌بار فراتر برآی آنها قبض صادر می‌شود. ضمن آنکه وضعیت مصرف برق این گروه از مشترکان رصد و پایش شده و مرتباً به آن‌ها اطلاع‌رسانی خواهد شد.»

▼ قطعی ۵ ساعته برق در جنوب تهران

سیدجعفر شریانی، عضو هیئت‌رئیس‌ه شورای شهر تهران نیز درباره قطعی برق صحبت کرده و گفت: «مردم جنوب تهران و شهرری به قطع مکرر برق اعتراض دارند. متأسفانه از خط انقلاب به جنوب شهر تهران ساعات قطع برق افزایش می‌یابد و در منطقه ۲۰ تهران حدود ۵ ساعت برق قطع می‌شود. این از عدالت به دور است و باید به این موضوع رسیدگی شود. چرا باید جبران ناترازی انرژی فقط بر دوش مردم محروم جنوب باشد؟» در این میان شرکت برق اعلام کرد: «به دنبال اعلام قبلی این شرکت مبنی بر ارسال پیامک‌های هشدار برای مشترکان پرمصرف برق و لزوم همراهی در اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف، تمامی مشترکان پرمصرف برق پایتخت، پیامک هشدار دریافت کردند.»

حبیب کاشانی، خزانه‌دار شورای شهر تهران نیز با تأکید بر اینکه افزایش غیرمجاز هزینه‌ها در فیش‌های برق، خلاف قانون و شرع است، گفت: «پول از مشترکین بدون اجازه برداشت می‌شود و در ماه‌های بعد اصلاح می‌شود. این اقدامات باید فوری پیگیری و متوقف شود.»

▼ همدستی قطعی برق و بی‌آبی

مردمی که حالا با ۵ ساعت قطعی برق روبه‌رو هستند مطمئن‌اند که طی

▼ ویتکاف: مذاکرات با ایران در مسیر درست است
باراک اوباید، خبرنگار اسرائیلی مقیم آمریکا روز گذشته چهار پست در شبکه ایکس منتشر کرد که دو پست آن حاوی نکات گفت‌وگوی او با استیو ویتکاف، نماینده ترامپ در امور خاورمیانه درباره ایران بود. او پس از اعلام این خبر که آمریکا در حال برنامه‌ریزی انجام این مذاکرات در پایان هفته جاری است، به نقل از ویتکاف نوشت: «اگر این مذاکرات برگزار نشود، فقط به دلیل سفر رئیس‌جمهور ترامپ به خاورمیانه است.» صحبت ویتکاف به سفر هفته آینده دونالد ترامپ به کشورهای عربستان، قطر و امارات اشاره دارد که هنوز جزئیات آن از سوی کاخ سفید اعلام نشده است. ویتکاف همچنین ضمن مثبت خواندن مذاکرات با ایران، اظهار داشت: «ما در حال پیشرفت هستیم. امیدوارم مذاکرات در مسیر درست حرکت کنند. رئیس‌جمهور می‌خواهد در صورت امکان این موضوع از طریق دیپلماتیک حل شود، بنابراین ما تمام تلاش خود را می‌کنیم تا آن را به جریان بیندازیم.» او همچنین ابراز امیدواری کرد که تا قبل با حین سفر ترامپ به خاورمیانه، توافقی در خصوص مسئله گروگان‌ها در غزه و آتش‌بس نیز به دست بیاید.

محسن صالحی‌خواه، گزارشگر هم‌میهن

سیدجعفر شریانی، عضو هیئت‌رئیس‌ه شورای شهر تهران نیز درباره قطعی برق صحبت کرده و گفت: «مردم جنوب تهران و شهرری به قطع مکرر برق اعتراض دارند. متأسفانه از خط انقلاب به جنوب شهر تهران ساعات قطع برق افزایش می‌یابد و در منطقه ۲۰ تهران حدود ۵ ساعت برق قطع می‌شود. این از عدالت به دور است و باید به این موضوع رسیدگی شود. چرا باید جبران ناترازی انرژی فقط بر دوش مردم محروم جنوب باشد؟» در این میان شرکت برق اعلام کرد: «به دنبال اعلام قبلی این شرکت مبنی بر ارسال پیامک‌های هشدار برای مشترکان پرمصرف برق و لزوم همراهی در اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف، تمامی مشترکان پرمصرف برق پایتخت، پیامک هشدار دریافت کردند.»

حبیب کاشانی، خزانه‌دار شورای شهر تهران نیز با تأکید بر اینکه افزایش غیرمجاز هزینه‌ها در فیش‌های برق، خلاف قانون و شرع است، گفت: «پول از مشترکین بدون اجازه برداشت می‌شود و در ماه‌های بعد اصلاح می‌شود. این اقدامات باید فوری پیگیری و متوقف شود.»

▼ همدستی قطعی برق و بی‌آبی

مردمی که حالا با ۵ ساعت قطعی برق روبه‌رو هستند مطمئن‌اند که طی